

La 'perestroika', en plena campanya

El 23 de febrer, el mateix dia que es proclamaven els candidats a les eleccions parlamentàries del 26 de març, el president soviètic, Mikhaïl Gorbátxov, feia un dels gestos més espectaculars de la seva, i molt particular, campanya electoral: el líder va visitar Ucraïna i es va aturar tot un dia a Txèrnobil, l'escenari de la catàstrofe nuclear de l'abril del 1986. I és que tot i que té assegurat l'escó en el nou Congrés —Gorbátxov és a la *llista dels 100 del PCUS* que el Comitè Central investirà diputats d'una manera automàtica—, el president no es refia del que pot passar, més enllà de Moscou, amb els sectors reformistes que necessita per tirar endavant la seva política. I Ucraïna és encara una república on tenen força els elements del règim de Brejnev. No és descartable, doncs, que les gires per les diferents repúbliques continuïn al llarg de la campanya electoral per reforçar les candidatures *perestroïques*.

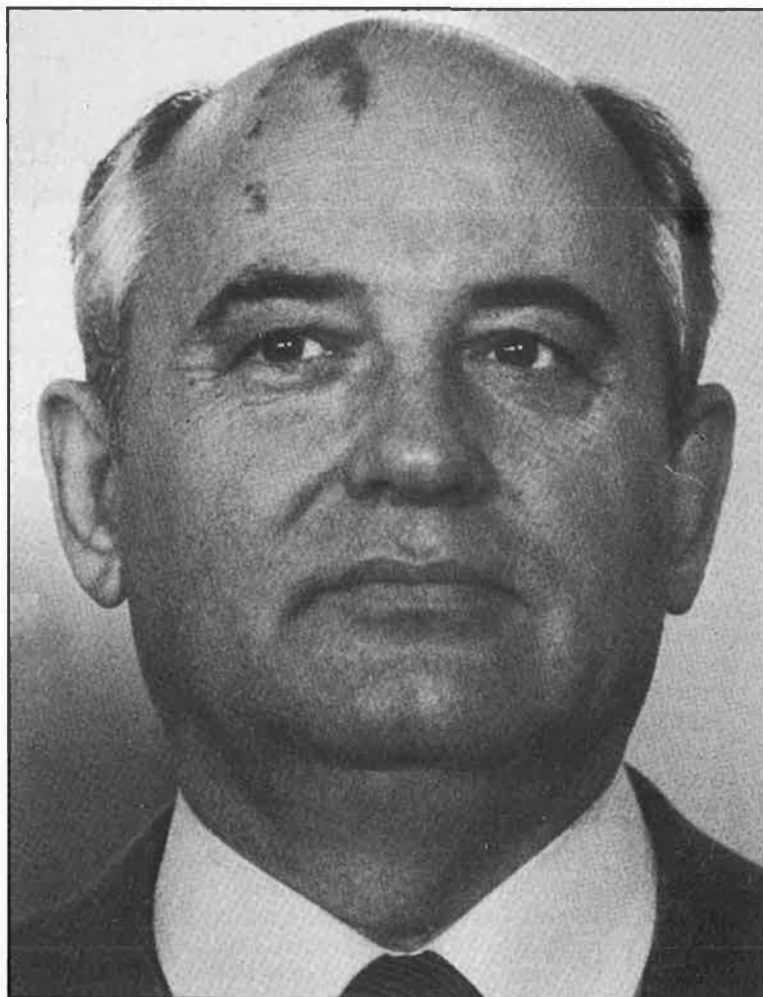
Estructures paral·leles

Des de la seva posició de reformista i alhora *centralista*, Gorbátxov fa malabarismes oratoris per mantenir un cert equilibri entre els conservadors i els més radicals. Poc abans d'anar a Txèrnobil, el president va declarar una vegada més que l'URSS no necessita el multipartidisme, i que la democràcia pot garantir-la el pluralisme en el si del partit i de la societat. Aquesta afirmació la va fer, mentre els conservadors feien una ofensiva des de la premsa contra les anomenades «estructures polítiques paral·leles que volen competir amb el PCUS». Una al·lusió indirecta als Fronts Populars i a la liberal Unió Democràtica —encara il·legal—, que no amaguen gens la seva vocació de partits independents.

Però aquests estirabots oratoris,

La campanya electoral a l'URSS ha començat. Mentrestant, Gorbátxov intenta reforçar els candidats reformistes sense trencar l'equilibri institucional pactat amb els conservadors.

Libert Ferri

Mikhaïl Gorbátxov ha iniciat una molt particular campanya electoral per les repúbliques soviètiques.

amb què vol calmar els temors de l'aparell, els desmenteix cada dia la mateixa realitat social i política. Poc abans de ser proclamat candidat a diputat per Moscou el dia 23, el líder radical i ex-cap polític de la capital, Boris Eltsin, va dir en un míting multitudinari —que va provocar problemes de trànsit— que estava disposat a encapçal·lar un «bloc democràtic d'esquerres» al nou Parlament. Sense parlar de

partits polítics, Eltsin va defensar la necessitat d'una Constitució més democràtica, d'una llei electoral no discriminatòria i d'organitzar el Front Popular a tota la Unió Soviètica. I en els ambients més il·lustrats del PCUS no cessen de parlar de les experiències democràtiques que intenten tirar endavant Hongria i Polònia.

A Moscou, Eltsin s'haurà d'enfrontar amb un candidat oficial poc sintonitzador, almenys *estèticament*, amb els anhels populars: Evgueni Brakov, el director de la fàbrica de cotxes zil, els més luxosos que es fabriquen a l'URSS i que fins ara han estat el símbol dels privilegis de la *nomenklatura*. Eltsin surt, doncs, amb un cert avantatge, sobretot després de la retirada del professor Andrei Sakhàrov, entossudit que l'Acadèmia de Ciències li reconegui els seus drets electorals. Però ja fora de termini.

El Bàltic es prepara

Els enfrontaments punyents durant la campanya estan assegurats també a Leningrad. A l'antiga capital de l'imperi rus hi ha una polarització política molt clara. Les forces conservadores estan ben organitzades —de Leningrad va sortir fa un any el *Manifest antiperestroïka*, de Nina Andreiva— i la gent de Ligatxov no s'amaga la nostàlgia stalinista. Això ha facilitat la unitat de tots els corrents democràtics, de dins i de fora del PCUS, que fan campanya sota

el poc imaginatiu lema «Eleccions 89».

Mentrestant, les repúbliques bàltiques viuen la campanya amb eufòria, sobretot a Estònia i a Lituània. En aquesta república, el «Sajudis» —nom que rep el Front Popular— podria obtenir el 80% dels 40 escons assignats a Lituània al Congrés. Al Bàltic es parla ja obertament d'independència, d'*adéu a l'URSS*, mentre la població d'origen rus comença a inquietar-se. □